

яких серйозних ситуаціях він може призвести до подальшого зростання непорозуміння між людьми і ще більшого накопичення взаємних претензій. За тестом «Велика п'ятірка» ці досліджувані проявили себе як інтроверти, відособлені та імпульсивні особистості.

Висновки дослідження. Проведене дослідження дозволило виявити тип поведінки у конфліктних ситуаціях працівників ТОВ «Кондитерська Волконського». Найбільшу частку складають стратегії компромісу та уникнення, що, на нашу думку, не завжди є ефективними в діяльності менеджера. Натомість спрямованість на співробітництво не достатня.

Перспективи подальших досліджень полягають у впровадженні тренінгових програм для менеджерів з метою формування ефективної поведінки у конфліктних ситуаціях.

Список використаної літератури.

1. Орбан-Лембрик, Л.Е., (2003), Психологія управління, Академвидав, Київ, 588 с.
2. Петренко, Н.В., (2002), Структурно-личностные особенности руководителей среднего звена, Наука і освіта, №1, С. 30-33.
3. Попадюк, Н.Я., (2001), Психологічні особливості формування керівних кадрів сфери виробництва, Актуальні проблеми психології, Інститут ім. Г.С. Костюка АПН України, Київ, 235 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ОПТИМІЗМУ НА ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ

УДК 159.99

*Пічкур О. М.,
студент спеціальності 053 «Психологія»,
освітнього рівня «Магістр»,
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження. Професія лікаря передбачає, насамперед, любов до своєї праці, любов до людини, позитивне відношення до світу, до хворої людини, віра в краще, цілеспрямованість та наполегливість. Без цього неможливо стати хорошим, у повному розумінні цього слова, лікарем.

Нагальність розробки проблеми впливу оптимізму на професійне становлення майбутнього лікаря викликана значним інтересом з боку наукової спільноти стосовно систематизації та узагальнення існуючих у різних галузях психології підходів до розуміння цього феномену; потребою у побудові концепції становлення професіоналізму, пошуку його психологічних закономірностей, детермінант тощо. Актуальність дослідження полягає й у тому, що професіоналізм є важливим чинником задоволеності та успіху людини у життєдіяльності. Якщо врахувати, що

більша частина життя віддається роботі, виконанню конкретної професійної діяльності, то стає зрозумілим залежність його якості від рівня кваліфікованості, відчуття власної компетентності та взагалі професіоналізму фахівця.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення особистості майбутнього лікаря було предметом дослідження дослідників медичної психології: В. Аверіна, В. Банщикова, Є. Бондарева, В. Гуськова, І. Дьяконова, В. Курпатова, М. Лебединського, С. Максименка, І. Мягкова, В. Мясичева, А. Петровського, К. Платонова, В. Ташликова, Г. Ушакова, М. Ярошевського й ін. Проблеми дослідження діяльності лікаря були присвячені й праці В. Бехтерева, який розробив психологічні критерії фахової придатності суб'єкта отримання медичної освіти. Тим часом В. Ташликов розкрив психологічні закономірності лікувального процесу на моделях особистісного підходу до хворих. У працях К. Платонова представлена емпірична типологія особистості лікаря. Дослідженням оптимізму у соціономічних професіях займались О.М. Воронін, Є.Л. Ніколаєв, О.М. Боднар, Г.А. Глотова та ін.

Мета наукової публікації – теоретико-методологічне обґрунтування впливу оптимізму на професійне становлення майбутнього лікаря.

Виклад основного матеріалу дослідження. В професійній діяльності лікаря оптимізм являється однією із центральних якостей. Переваги оптимістів проявляються в діяльності лікарів, так як дана професія постійно стикається з ризиком, почуттям розчарування, страхом у не змозі допомогти, тому лікарі повинні постійно зберігати наполегливість, не беручи невдачі на свій рахунок. Песимізм в професійному становленні лікарів також є не малоефективним, так як професія лікаря характеризується передбачливістю та аналітичністю мислення. Лікарі з песимістичним світобаченням уважні до деталей, обережні, передбачливі, завжди аналізують ситуацію, аби попередити несприятливий розвиток подій, уникають необдуманого ризику та невдач.

Лікарі-оптимісти в роботі часто виявляють наполегливість, ініціативність, креативність, здатність долати труднощі, готовність до ризику. Вплив позитивної спрямованості лікаря залежить від відповідності вимог обраної сфери праці індивідуальним якостям людини і дозволяє підвищити її психологічне благополуччя та досягти успішної професійної самореалізації (Гордеева, Т. О., 2009).

Відомі науковці О.М. Воронін, Є.Л. Ніколаєв, досліджуючи зв'язок оптимізму з професійним самовідношенням лікаря, прийшли до висновку, що оптимістично налаштовані лікарі краще використовують свої професійні навички, а також намагаються розвинути інші навички, необхідні в роботі лікаря. Лікарі-оптимісти краще адаптовані до реалій професійної діяльності. Менш оптимістичні лікарі не прагнуть до саморозвитку у вибраній професії.

Дослідники О.М. Боднар, Г.А. Глотова, Ю.Є. Перунов виявили позитивну кореляцію між оптимізмом та впевненістю в собі, вмінням зацікавити людину, комунікабельністю.

Лікарі, яким притаманний менший рівень оптимізму та активності (реалісти) характеризуються дещо вищим рівнем професійного вигорання, однак цей показник також знаходиться на низькому рівні. Більший ризик професійного вигорання притаманний песимістично налаштованим лікарям. Такі спеціалісти низько оцінюють свої професійні навички, менше прагнуть до саморозвитку в професії. Оптимістично та реалістично налаштовані лікарі краще адаптовані до реалій професійної діяльності, що, як наслідок, може вплинути на якість виконання ними професійних обов'язків та успішність в професії в цілому.

У Вінницькому національному медичному університеті імені М.І. Пирогова було проведено дослідження на виявлення рівня оптимізму серед студентів I- IV курсів за методикою Ч. Шейера і М. Карвера (Сичьов О.А., 2008). Результати представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Результати дослідження оптимізму студентів за Ч. Шейером і М. Карвером (n=80)

Рівень оптимізму	I курс (n=20)		II курс (n=20)		III курс (n=20)		IV курс (n=20)	
	К-сть	У %	К-сть	У %	К-сть	У %	К-сть	У %
Високий	8	40%	6	30%	5	25%	5	25%
Вище середнього	3	15%	7	35%	7	35%	3	15%
Нижче середнього	3	15%	4	20%	3	15%	6	30%
Низький	6	30%	3	15%	5	25%	6	30%

Згідно результатам дослідження найбільший рівень оптимізму був виявлений у студентів першого курсу. Це може свідчити про те, що першокурсники більш сензитивні до отримання нової інформації, позитивно налаштовані на навчальний процес, адекватно оцінюють свої якості. Оптимістично налаштовані лікарі завжди із співчуттям ставляться до хворих, та роблять усе можливе, щоб їм допомогти. Оптимізм позитивно впливає на такі психічні процеси як пам'ять та увага. У лікарів, що перебувають у гарному настрої, відмічається підвищена реакція, їм легше зорієнтуватися у проблемній ситуації.

Низький рівень оптимізму найбільше виявлений у студентів четвертого та першого курсів. Низький рівень оптимізму має негативне значення для лікаря, так як в складних професійних ситуаціях вони не вірять у власні сили, вважають ситуацію безнадійною, менш цілеспрямовані, ніж оптимісти, рідко вірять в успішність своїх дій, що часто перешкоджає їх професійному становленню.

Висновки. Отже, оптимізм має вагомий вплив на становлення професіоналізму майбутнього лікаря. У проблемних ситуаціях лікарям-

оптимістам, на відміну від песимістів, властиво менше переживання стресу, а отже, оптимісти використовують ефективні стилі його подолання. Зрозуміло, що оптимісти сприймаються оточуючими краще, ніж ті, хто постійно скаржиться на несправедливість долі. Однак, якщо проблеми дійсно існують, одним лише гарним настроєм їх не вирішити. Важливо знати межі, в яких і песимізм, і оптимізм принеситимуть найбільшу користь. Об'єктивна оцінка власних сил дозволить забезпечити максимальну дієву атмосферу для професійного самоствердження.

Перспективами подальших досліджень є вивчення таких питань, як взаємозв'язок оптимізму з конкурентоздатністю особистості.

Список використаної літератури.

1. Гордеева, Т. О., (2009), Диагностика оптимизма как стиля объяснения успехов и неудач: опросник СТОУН / Т.О. Гордеева, Е.Н. Осин, В.Ю. Шевяхова, Смысл, Москва, 152 с.

2. Сычѳв, О.А., (2008), Психология оптимизма: учебно-методическое пособие к спецкурсу / О.А. Сычѳв; Бийский пед. гос. ун-т им. В.М. Шукшина, БПГУ им. В. М. Шукшина, Бийск, 69 с.

РОЛЬ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ У КРАЄЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ШКОЛЯРІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ

УДК: 376-056.24.091.33::005.216.3:681.5

Портянко В. П.,

*методист лабораторії інклюзивної освіти,
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»,
аспірант Вінницького державного
педагогічного університету ім. М. Коцюбинського*

Актуальність дослідження. Міжнародна комісія з питань освіти, науки і культури при ООН проголосила дві основні парадигми сучасної освіти: Education for All (EFA) – «освіта для всіх» та Lifelong Learning (LLL) – «освіта протягом всього життя». Тому сьогодні в Україні стала актуальною потреба створення вітчизняної Smart-освіти, що передбачає використання Smart-технологій, які мають значну кількість переваг: спонукають особистість до розвитку творчих здібностей, професійних знань, формують критичне мислення. У розвинених країнах ідея Smart-освіти стала національною доктриною.

Тому впровадження у процес навчання новітніх технологій в Україні є нагальною потребою для всіх, хто здобуває освіту. Особливо це важливо в час, коли вітчизняна інклюзивна освіта дає поштовх для розвитку нових напрямків досліджень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Використання SMART-технологій (мережєвих, мобільних, інформаційних технологій) в